

Олена БУЛАТОВА

перший проректор Маріупольського державного
університету, д.е.н, професор

ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: НАПРЯМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ

Сучасна регіональна політика, яку реалізує ЄС спрямована на забезпечення економічної, соціальної та територіальної єдності європейських регіонів. Досягнення зазначеної єдності та згуртованості посилять їх конкурентоспроможність, забезпечить стимулювання зростання зеленої економіки, створення нових робочих місць та розвиток зайнятості, а від так – покращить якість життя пересічних мешканців, посилять територіальну єдність європейських країн в цілому.

У своєму розвитку регіональна політика ЄС пройшла низку програмних етапів, для кожного з яких була вироблена своя система пріоритетів. З еволюцією регіональної політики ЄС змінювались як пріоритети, так і суттєво збільшувались обсяги її фінансування із кожним наступним програмним періодом [1].

Важливою особливістю реалізації регіональної політики у поточному 2014-2020 роках програмному періоді стала тісна інтеграція політики згуртованості зі стратегією «Європа 2020», регіональна політика спрямована на стимулювання економічного зростання та покращення якості життя шляхом реалізації стратегічних інвестицій, які зосереджено на чотирьох пріоритетах: (1) дослідження та інновації, (2) інформаційно-комунікаційні технології, (3) конкурентоспроможність малого та середнього бізнесу, (4) низьковуглецева економіка.

Практичну реалізацію зазначених пріоритетів забезпечить виконання одинадцяти тематичних завдань, на які зорієнтовано політику згуртованості у 2014-2020 роках: посилення досліджень, технологічного розвитку та інновації; покращення доступу, використання та якості інформаційні та комунікаційні технології; підвищення конкурентоспроможності малих та середніх підприємств; підтримка переходу до економіки з низьким вмістом вуглецю в усіх секторах; сприяння адаптації до кліматичних змін, профілактика ризиків та управління; збереження і захист навколишнього середовища та сприяння ресурсозбереженню; сприяння сталому розвитку транспорту, усунення вузьких місць в ключових мережевих інфраструктурах; сприяння стабільній та якісній зайнятості, підтримка мобільності робочої сили; сприяння соціальній інтеграції, боротьба з бідністю та будь-якою дискримінацією; інвестування в освіту, навчання та професійну підготовку, навчання протягом усього життя;

підвищення інституційної спроможності державних органів та ефективне державне управління.

Пандемія коронавірусу (COVID-19) призвела до вимагає серйозних соціальних та економічних наслідків в усіх країнах Європи. До середини жовтня 2020 року понад 240 тис. мешканців європейських країн втратили життя в Європі, рівень інфікування становив близько 7 млн. європейців. Карантинні обмеження, порушення ланцюгів постачання та зниження попиту призвели до суттєвого скорочення реального ВВП (приблизно на 40% в у другому кварталі 2020 року) [3]. По всіх європейських країнах уряди запровадили фіскальні пакети для підтримки домогосподарств та бізнесу, збереження робочих місць.

В умовах COVID-19 значення європейських наднаціональних інституції суттєво підвищилось, оскільки саме вони забезпечили реалізацію відповідної макроекономічної політики задля мінімізації кризових потрясінь попиту та пропозиції, що відбуваються одночасно в умовах пандемії, та забезпечення підтримки зайнятості, бізнесу та економіки. Основними заходами, що застосовувались в європейських країнах стали [2]:

– заходи монетарної політики Європейського центрального банку (програма закупівель, що спрямована на придбання державних та приватних активів із загальним бюджетом 1,35 трлн. євро.);

– фінансові заходи: а) ініціатива Єврокомісії, яка спрямована на зменшення ризиків безробіття в надзвичайних умовах (країни отримують позики із вигідними умовами для покриття витрат на заходи, що застосовуються при скороченні робочого часу на виробництві із бюджетом 100 млрд. євро); б) пакети фінансування, які спрямовані на забезпечення ліквідності малих та середніх підприємств через гарантійні фонди Європейського інвестиційного банку (загальноєвропейська гарантія на 200 млрд. євро та 8 млрд. євро фінансування МСП через посередників).

Окремо слід виділити заходи, які пов'язані із підтримкою науково-дослідних та дослідницьких робіт, спрямованих на розробку, діагностику вакцин проти COVID-19.

Пакет допомоги європейським країнам, який біло схвалено у квітні 2020 року лідерами ЄС, становив 540 млрд. євро., у тому числі 100 млрд. євро для програм збереження робочих місць, 200 млрд. євро для підтримки фірм через Європейський інвестиційних банк, 240 млрд. євро для покриття витрат на охорону здоров'я, пов'язаних з COVID-19. У липні 2020 року лідери країн ЄС прийняли новий пакет «Наступні покоління» обсягом на 750 млрд. євро. на період до 2027 року. Із прийняттям у липні 2020 року плану відновлення Європи, країни об'єднання отримують найбільший стимулюючий пакет заходів (1,8 трлн. євро), спрямованих на відновлення європейської економіки у

постковідний період, фінансування яких буде забезпечено за рахунок бюджету ЄС.

Сучасна європейська регіональна політика не тільки охоплює багато сфер, вона стає важливою складовою інших напрямів регулювання, яке сьогодні реалізовується Європейському союзу і стосується інноваційного розвитку, екологічних питань, сфери зайнятості, освіти тощо. Цілком логічним є те, що відновлення європейської економіки буде значною мірою залежати від поширення пандемії, заходів економічної політики та, безпосередньо, соціальної відповідальності європейців, а також вирішення проблем, які виникли до поширення коронавірусу і пов'язані із зниженням продуктивності, посилення нерівності, кліматичних змін тощо.

Список використаних джерел:

1. Булатова О.В. *Європейський регіоналізм та регіональна політика. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка, 2017. Вип. 14. –С. 131–140.*

2. *European Regions in the Face of Covid-19: A Comparative Look at Policy Measures/ Edurne Magro, Bart Kamp, Miren Larrea, Angélica Rodríguez. Orkestra. Basque Institute of Competitiveness. 2020.26p.*

3. *Whatever it Takes: Europe's Response to COVID-19. Regional Economic Outlook. IMF. Oct. 2020. 46p.*

Вадим КОНЧИН

доцент кафедри регіоналістики і туризму ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", к.е.н., доцент

ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО ЗГУРТУВАННЯ ЄС В БОРОТБІ З COVID19: ОЧІКУВАНІ СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ЕФЕКТИ

Формулювання нової політики згуртування регіонів ЄС 2021-2017 перед подіями розгортання пандемії COVID 19

Нова політика згуртування ЄС на період 2021-2027 рр. була представлена Європейською Комісією в травні 2018 року і визначає довгострокові стратегічні цілі формування конкурентоспроможних і солідарних регіонів Спільноти, остаточно закріпивши для їх реалізації стовпи сучасної соціал-ліберальної ідеології сталого розвитку.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародного наукового круглого столу

«ВИКЛИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19»

Круглий стіл організовується в рамках
реалізації Модуля Жана Моне
612067-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE
«Європейська регіональна політика: баланс локальних,
національних і пан'європейських інтересів»

11 грудня 2020 року

Тернопіль
2020

УДК 332.1:616.9 COVID-19

В43

Рекомендовано до друку Вченою радою

Навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина

Західноукраїнського національного університету

(протокол №4 від «24» грудня 2020 р.)

Керівництво оргкомітету:

Андрій КРИСОВАТИЙ, доктор економічних наук, професор, ректор Західноукраїнського національного університету – голова оргкомітету;

Оксана ДЕСЯТНЮК, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародна діяльність) Західноукраїнського національного університету;

Ігор ЛІЩИНСЬКИЙ, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету, заступник голови оргкомітету;

Марія ЛИЗУН, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету;

Віталіна КУРИЛЯК, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету;

Євген САВЕЛЬЄВ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Західноукраїнського національного університету;

Олена БУЛАТОВА, доктор економічних наук, професор, перший проректор Маріупольського державного університету;

Марцін ФЕЛЬТИНОВСКИ, доктор габілітований, асоційований професор факультету економіки і соціології Лодзького університету (Польща);

Анастасія МАРЧЕВА, доцент Економічної академії ім. Д. А. Ценова, м. Свіштов (Болгарія).

В43 Виклики європейської регіональної політики в умовах пандемії COVID-19 : Збірник матеріалів міжнародного наукового круглого столу (м. Тернопіль, 11 грудня 2020 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 153 с.

Відповідальний за випуск:

Ігор ЛІЩИНСЬКИЙ, д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародної економіки

Збірник підготовлено за підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу (модуль Жана Моне 612067-EPP-1-UA-EPPJMO-MODULE "Європейська регіональна політика: баланс локальних, національних та загальноєвропейських інтересів"). Проте підтримка Європейською Комісією публікації цього збірника не є автоматичною підтримкою її змісту, який відображає лише погляди авторів. Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що наведена в збірнику.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

ПРОГРАМА КРУГЛОГО СТОЛУ	6
ПЕРША ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ.....	11
Ігор ЛІЩИНСЬКИЙ	
ВИКЛИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	11
Tihomir LIČHEV	
THE EUROPEAN UNION – MAIN PROBLEMS AND THREATS IN THE CONDITIONS OF THE COVID-19 PANDEMIC	16
Олена БУЛАТОВА	
ПОЛІТИКА ЄС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: НАПРЯМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ	19
Вадим КОНЧИН	
ПОЛІТИКА РЕГІОНАЛЬНОГО ЗГУРТУВАННЯ ЄС В БОРОТЬБІ З COVID19: ОЧІКУВАНІ СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ЕФЕКТИ	21
Віталіна КУРИЛЯК, Євген САВЕЛЬЄВ	
РОЛЬ АЛЬЯНСУ ВИШЕГРАДСЬКИХ ДЕРЖАВ У ГЕОЕКОНОМІЧНОМУ ПОЗИЦІОНУВАННІ УКРАЇНИ.....	46
Тетяна МАРЕНА	
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЄС.....	50
Алла ЧЕРЕП, Валентина ВОРОНКОВА	
КОНЦЕПЦІЯ КРЕАТИВНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ.....	54
Марія ЛИЗУН	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ РЕФОРМ В КРАЇНАХ ЄС	58
Nadiya DUBROVINA, Erika NEUBAUEROVA, Michal FABUŠ, Oksana TULAI	
PUBLIC FINANCES IN EU COUNTRIES: TASKS AND PRIORITIES	62
Наталя ВЕНГЕРСЬКА	
МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА СІЛЬСЬКИЙ КРЕАТИВНИЙ ТУРИЗМ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД.....	67

Ольга ГАПЄЄВА	
COVID-19 ЯК ДЕТЕРМІНАНТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	72
Ольга БЕЗЗУБЧЕНКО, Ольга ЗАХАРОВА	
ОЦІНКА СТАНУ БЕЗПЕКОВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	76
Lilija MAKHOVA	
INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF UKRAINE UNDER COVID-19 PANDEMIC	80
Olena DOVGAL, Olha BULNAKOVA	
THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE ECONOMIES OF EUROPEAN AND ARABIAN COUNTRIES	83
Наталія КОМАР, Надія РАТУШНЯК	
ВПЛИВ ТОРГОВЕЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС	87
Світлана КОРОЛЬ, Анна ЛИННИК, Катерина МАЦЬКІВ	
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК ОСНОВА НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	92
ДРУГА ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ.....	97
Ольга ПЕТЛЬОВА	
НОРМАТИВНО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ КАРКАС ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУСІДСТВА	97
Magnus BOATENG	
THE EFFECTS OF FDI ON NATIONAL'S ECONOMY	99
Олександр КИКТА	
РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО КЛАСУ В ЄС	103
Анастасія ПАСІЧНИК	
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН	107
Ольга ТЕРЕЩУК	
ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В РАМКАХ СТРАТЕГІЇ ЄВРОПА-2020.....	111
Олена ДАШКЕВИЧ	
УРБАНІЗАЦІЯ ТА АГЛОМЕРАЦІЯ ЯК СУЧАСНІ СВІТОВІ ПРОЦЕСИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	113